

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Aruanne Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusameti (EASME) eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaruande kohta

koos ameti vastusega

Sissejuhatus

01 Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (edaspidi „amet“ või „EASME“) asub Brüsselis. Amet loodi komisjoni rakendusotsusega 2013/771/EL¹ ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2024. Ta teeb tihedat koostööd seitsme komisjoni peadirektoraadiga, et koordineerida VKEdega seotud ELi tegevust teadusuuringute ja innovatsiooni, konkurentsivõime, keskkonna ja kliimameetmete ning merenduse ja kalanduse valdkonnas.

02 *Joonisel 1* esitatakse ameti peamised arvandmed².

Joonis 1. Ameti peamised arvandmed

* Eelarvenumbrid põhinevad eelarveaastal kasutatavate maksete assigneeringute kogusummal.

** Töötajaskond hõlmab ELi ametnikke, ELi ajutisi teenistujaid, ELi lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte, kuid mitte ajutisi töötajaid ja konsultante.

Allikas: Euroopa Liidu eelarveaasta 2018 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja Euroopa Liidu eelarveaasta 2019 esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ning ameti esitatud andmed töötajate arvu kohta.

Kinnitavat avaldust toetav teave

03 Kontrollikoja auditi käsitusviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning ameti järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse vajaduse korral teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse ameti juhtkonna esitatud teavet.

¹ ELT L 341, 18.12.2013, lk 73.

² Ameti pädevust ja tegevust tutvustav lisateave on leitav selle veebisaidil www.ec.europa.eu/easme/.

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule – sõltumatu audiitori aruanne

Arvamus

04 Auditeerisime

- a) ameti raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest³ ja eelarve täitmise aruannetest⁴ 31. detsembril 2019. aastal lõppenud eelarveaasta kohta, ning
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust,

nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

05 Meie hinnangul annab ameti raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ameti finantsseisundist 31. detsembri 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

---

³ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muid selgitavaid lisasid.

⁴ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

06 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

07 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Alus arvamuste esitamiseks

08 Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Nimetatud standarditega hõlmatud kontrollikoja kohustusi kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikastandardite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksi ja auditeerimisega seotud eetikanõuetega oleme sõltumatu asutus ning täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nimetatud nõuetele ja IESBA eetikakoodeksile. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Juhtkonna ja organisatsiooni järelevalve eest vastutavate isikute kohustused

09 Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja ameti finantsmäärusele vastutab ameti juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruande

koostamise ja esitamise ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. See hõlmab finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Ameti juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleksid kooskõlas vastavate õigusaktidega. Ameti juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

10 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata ameti vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele. Juhtkond peab avaldama ameti tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

11 Ameti finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest vastutavad isikud, kelle ülesandeks on järelevalve ameti tegevuse üle.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

12 Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

13 Tulude puhul kontrollime komisjonilt või koostööd tegevatelt riikidelt saadud toetusi ning hindame ameti tasude ja muude tulude kogumise korda (kui sellist tulu on saadud).

14 Kulude puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning amet on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

15 Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tugineva kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

- kindlaks teha ja hinnata raamatupidamise aastaaruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski, töötada välja ja rakendada auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning saada auditi tõendusmaterjali, mis annaks meie arvamusele piisava ja asjakohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või mittevastavuse avastamata jätmise risk on suurem kui vigade puhul, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrollimehhanismide eiramist;
- teha endale asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrollimehhanismide tõhususe kohta arvamuse esitamiseks) selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem;
- hinnata kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas on olulist ohtu sündmusteks või tingimusteks, mis võivad ameti tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline oht eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne audiitori aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande ja sellega seotud avalduste üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt;

- o hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali ameti finantsteabe kohta, et esitada arvamus raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta. Vastutame auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest;

Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning auditi käigus tuvastatud oluliste leidude (sh sisekontrollimehhanismide oluliste puuduste) kohta. Ametiga arutatavate teemade seast valime vaatlusaluse perioodi raamatupidamise aastaaruande auditeerimise seisukohast kõige olulisemad teemad, mida nimetatakse seetõttu peamisteks audititeemadeks. Nimetatud teemasid kirjeldatakse meie koostatud audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

16 Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanek tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

17 EASME oli sõlminud logistika tugiteenuste osutamise lepingu kindlaksmääratud hinnaga 40 000 eurot. Lepingu kehtivus algas lepingu allkirjastamise kuupäeval. Kuid leping ei olnud dateeritud. Vastav eelarveline kulukohustus kinnitati alles kolm ja pool kuud pärast juriidilise kohustuse registreerimist ELi dokumendihaldussüsteemis ARES. See on vastuolus finantsmäärusega. Kõnealuse lepingu alusel 2019. aastal tehtud makse summas 10 435 eurot on seega õigusnormide vastane. Lisaks sellele ei kantud seda rikkumisjuhtumit erandite registrisse ja EASME ei võtnud selle suhtes järelmeetmeid.

Sarnastel asjaoludel esines veel neli sellist juhtumit. Nende täiendavate vigade kirjeldused olid tõepoolest kantud erandite registrisse. See tekitab erilist muret seoses õigusnormide eiramise ohuga EASME kohustuste haldamisel.

18 Ühes töölevõtmise menetluses oli üks valikukomisjoni liige loobunud oma tegevusest huvide konflikti tõttu ühe kandidaadiga. Tema asemele määrati teine liige. Kuid see uus liige nimetati ametlikult ametisse alles pärast töölevõtmise menetluse lõppu. See tähendab, et valikumenetluse viis läbi valikukomisjon, mis ei olnud nõuetekohaselt moodustatud vastavalt kehtivatele eeskirjadele, mis on tõsine vormiline viga. Lisaks ei olnud uus liige alla kirjutanud ühelegi konfidentsiaalsusdeklaratsioonile ega huvide konflikti puudumise deklaratsioonile, kuigi personalieeskirjade kohaselt oli ta kohustatud seda tegema. See tekitas ametile ohu, et võimalikud huvide konfliktid võivad jääda avastamata.

Tähelepanekud eelarve haldamise kohta

19 Amet kandis 2019. aastast 2020. aastasse üle 4,5 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringuid kõigi eelarvejaotiste lõikes (2018. aastast 2019. aastasse 3,5 miljonit eurot). Ülekandmise määr oli eriti kõrge III jaotises (programmide toetuskulud): 57% ehk 1,6 miljonit eurot (2018. aastal 60% ehk 1,6 miljonit eurot). See suurendab riski, et suur osa neist tuleb tühistada, nagu eelmistelgi aastatel.

Kontrollikoda leidis vahendite järgmisse eelarveaastasse ülekandmisel järgmised probleemid:

- Amet kandis I jaotisest koolitustegevuse alt järgnevasse aastasse üle 145 533 eurot, ilma et tal oleks allkirjastatud juriidilisi kohustusi, mis oleksid seda tinginud.
- Amet sõlmis 2019. aasta detsembris lepingu töötajate väljasõidupäeva korraldamiseks, mis oli kavandatud 2020. aasta märtsiks. Kõnealune leping, mille maht oli 105 355 eurot, sõlmiti 2019. aasta eelarveassigneeringuid kasutades. Nõuetekohaselt oleks amet pidanud kasutama selleks otstarbeks 2020. aasta assigneeringuid.
- II jaotise eelarvest ostis amet uusi sülearvuteid 64 772 euro eest ja muud IT-riistvara 129 304 euro eest. Tellimus allkirjastati 2019. aasta detsembri lõpus. Aasta sel ajal oli I ja II jaotise vajaduste katmiseks võimalik kasutada 2020. aasta kavandatud eelarvet. Seetõttu ei olnud 2019. aasta eelarve kasutamine põhjendatud.

Need näited viitavad sellele, et amet püüab näidata, et eelarve täitmise määr on võimalikult lähedal 100%-le. See võib viidata ka sellele, et amet võtab ette kulukohustusi, mis on tegelikult seotud järgmise aasta tegevustega. Varasemate aastate kõrge tühistamismäär viitab ka sellele, et jooksva aasta eelarvevajadusi hinnati üle. See on vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega Selle lahendamiseks peaks amet oma eelarve kavandamist ja rakendamistsükleid parandama.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

20 Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmetest on esitatud *lisas*.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Alex Brenninkmeijer, võttis käesoleva aruande vastu Luxembourgis 22. septembril 2020.

Kontrollikoja nimel

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H se'.

president

Klaus-Heiner Lehne

Lisa. Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja tähelepanekud	Kontrollikoja tähelepanekute põhjal võetud meetmed (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2018	Eelarveassigneeringute tühistamise määr oli kõrge. Amet peaks eelarveassigneeringuid üle kandma ainult põhjendatud juhtudel.	Ei kohaldata
2018	Ametil puudub tundlike ametikohtade poliitika, mis määratleks tundlikud funktsioonid, hoiaks neid ajakohasena ja määratleks asjakohased meetmed erahuvide riski maandamiseks. Amet peaks tundlike ametikohtade poliitika vastu võtma ja seda rakendama.	Lõpetatud

Ameti vastus

17. Amet nõustub, et eelarveline kulukohustus kiideti heaks pärast juriidilise kohustuse võtmist, mis oleks tulnud lisada erandite ja mittevastavuste registrisse.

Kuigi kontrollnimekirjad ja juhised on olemas, parendab amet asjaomaste teenistuste teadlikkust ja neile suunatud teavet seoses kohaldatava menetluse, kontrollietappide ja kohustusega allkirjastada eelarveline kulukohustus enne juriidilise kohustuse võtmist. Samuti suurendatakse teadlikkust ja korraldatakse lisakoolitusi, et tagada erandite ja mittevastavusjuhtumite süstemaatiline registreerimine.

18. Valikukomisjoni liikme asendamise teise liikmega ühe konkreetse vestluse jaoks ühe kandidaadiga leppisid kokku teised valikukomisjoni liikmed ja personalihalduse juhtkond. Teine liige valiti nii eesmärgil vältida võimalikku huvide konflikti. Kuigi seda käsitleti ja sellest teavitati valikukomisjonis läbipaistvalt, nõustub amet, et need etapid oleks tulnud ametlikult dokumenteerida.

Sellela seoses võttis amet 2019. aasta suvel kasutusele kontrollnimekirja, et tagada, et personalihalduse iga esindaja järgib ja dokumenteerib ühetaoliselt värbamismenetluse kõiki etappe.

19. 2019. aastast 2020. aastasse ülekantud absoluutsumma on eelmise aastaga võrreldes tõesti suurenenud (3,5 miljonilt eurolt 4,5 miljonile eurole). Ühest aastast teise ülekantud eelarve osakaal jäi siiski suhteliselt stabiilseks (2019. aastal 8 % ja 2020. aastal 9 %), samas kui 2019. aasta eelarve kogusumma suurenes 2018. aastaga võrreldes 11 %.

Töötajate väljasõidupäeva lepingu ja IT-materjalide ostmisega seotud pakkumised olid kokku lepitud juba enne seda, kui 2020. aasta eeldatav eelarve oli kättesaadav, ja seega nähti ette, et need seotakse kulukohustustega 2019. aasta eelarves.

Amet tugevdab veelgi eelarve järelevalvet, et tagada esialgsete kulukohustuste täielik vabastamine aasta lõpus, ning jätkab teadlikkuse suurendamist, et tugevdada eelarve aastasuse põhimõtet.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika põhineb [Euroopa Kontrollikoja otsusel nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetses sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.